

DECIZIE

de inadmisibilitate a sesizărilor nr.195g/2019 și nr.202g/2019 privind excepția de
neconstituționalitate a unor prevederi din articolele 93 și 164 din
Codul de procedură penală

nr. 1 din 16.01.2020

Monitorul Oficial nr.63-68/38 din 28.02.2020

* * *

Curtea Constituțională, judecând în componența:
dlui Vladimir ȚURCAN, *președinte*,
dlui Eduard ABABEI,
dnei Domnica MANOLE,
dlui Nicolae ROȘCA,
dnei Liuba ȘOVA,
dlui Serghei ȚURCAN, *judecători*,
cu participarea dnei Aliona Balaban, *asistent judiciar*,
Având în vedere sesizările înregistrate
pe 1 noiembrie 2019 și 13 noiembrie 2019,
Examinând admisibilitatea sesizărilor menționate,
Având în vedere actele și lucrările dosarului,
Deliberând pe 16 ianuarie 2020 în camera de consiliu,
Pronunță următoarea decizie:

ÎN FAPT

1. La originea cauzei se află excepția de neconstituționalitate a articolelor 93 alin.(2) pct.6, 8 și 164 din Codul de procedură penală, ridicată de către dl avocat Corneliu Chisilița, în dosarele nr.1-1523/19 și nr.1-164/19, pendinte la Judecătoria Chișinău, sediul Buiucani, și respectiv, Judecătoria Anenii Noi, sediul central.

2. Sesizările privind excepția de neconstituționalitate au fost trimise la Curtea Constituțională de către dna judecător Natalia Clevadî de la Judecătoria Chișinău, sediul Buiucani, și dl judecător Ghenadie Mîra de la Judecătoria Anenii Noi, sediul central, în baza articolului 135 alin.(1) lit.a) și g) din [Constituție](#).

3. Având în vedere identitatea de obiect a sesizărilor, Curtea a decis conexarea acestora într-un singur dosar, în baza articolului 43 din [Codul jurisdicției constituționale](#), fiindu-i atribuit numărul 195g/2019.

A. CIRCUMSTANȚELE LITIGIULUI PRINCIPAL

Sesizarea nr.195g/2019

4. Pe rolul Judecătoriei Chișinău, sediul Buiucani, se află cauza penală de învinuire a dlui Gheorghe Lordachi de comiterea infracțiunii prevăzute de articolul 237 alin.(2) lit.d) din [Codul penal](#) [*Fabricarea sau punerea în circulație a cardurilor sau a altor instrumente de plată false*].

5. Potrivit rechizitoriului, urmează a fi utilizat ca probă procesul-verbal al percheziției efectuate la domiciliul dlui Gheorghe Lordachi, ca urmare a căreia au fost ridicate cinci carduri bancare. La efectuarea percheziției, organul de urmărire penală a folosit camera de luat vederi pentru înregistrarea video a activității procesuale și a anexat la materialele cauzei un CD cu o copie a înregistrărilor video.

6. În cadrul ședinței de judecată, dl avocat Corneliu Chisilița a ridicat excepția de

neconstituționalitate a articolelor 93 alin.(2) pct.6, 8 și 164 din Codul de procedură penală.

7. Prin încheierea din 30 octombrie 2019, instanța de judecată a admis cererea privind ridicarea excepției de neconstituționalitate și a dispus trimiterea sesizării către Curtea Constituțională, în vederea soluționării acesteia.

Sesizarea nr.202g/2019

8. Pe rolul Judecătorei Anenii Noi, sediul central, se află cauza penală de învinuire a dlui Leonid Verbițchi pentru comiterea infracțiunii prevăzute de articolele 42 [*Participanții*] și 145 [*Omorul intenționat*] din [Codul penal](#).

9. Printre probele invocate de către partea acuzării se numără procesul-verbal referitor la ridicarea și examinarea înregistrărilor audio împreună cu stenogramele.

10. În cadrul ședinței de judecată, dl avocat Corneliu Chisilița a ridicat excepția de neconstituționalitate a articolelor 93 alin.(2) pct.6, 8 și 164 din Codul de procedură penală.

11. Prin încheierea din 5 noiembrie 2019, instanța de judecată a admis cererea privind ridicarea excepției de neconstituționalitate și a dispus trimiterea sesizării către Curtea Constituțională, în vederea soluționării acesteia.

B. LEGISLAȚIA PERTINENTĂ

12. Prevederile relevante ale [Constituției](#) sunt următoarele:

Articolul 20

Accesul liber la justiție

„(1) Orice persoană are dreptul la satisfacție efectivă din partea instanțelor judecătorești competente împotriva actelor care violează drepturile, libertățile și interesele sale legitime.

(2) Nici o lege nu poate îngrădi accesul la justiție.”

Articolul 23

Dreptul fiecărui om de a-și cunoaște drepturile și îndatoririle

„[...]”

(2) Statul asigură dreptul fiecărui om de a-și cunoaște drepturile și îndatoririle. În acest scop statul publică și face accesibile toate legile și alte acte normative.

[...]”.

13. Prevederile relevante ale Codului de procedură penală, adoptat prin Legea nr.122 din 14 martie 2003, sunt următoarele:

Articolul 93

Probele

„(1) Probele sunt elemente de fapt dobândite în modul stabilit de prezentul cod, care servesc la constatarea existenței sau inexistenței infracțiunii, la identificarea făptuitorului, la constatarea vinovăției, precum și la stabilirea altor împrejurări importante pentru justa soluționare a cauzei.

(2) În calitate de probe în procesul penal se admit elementele de fapt constatate prin intermediul următoarelor mijloace:

[...]

6) înregistrările audio sau video, fotografiile;

[...]

8) actele procedurale în care se consemnează rezultatele măsurilor speciale de investigații și anexele la ele, inclusiv stenograma, fotografiile, înregistrările și altele;

[...]”

Articolul 164

Înregistrările audio sau video, fotografiile și alte forme de purtători de informație

„Înregistrările audio sau video, fotografiile, mijloacele de control tehnic, electronic, magnetic, optic și alții purtători de informație tehnica-electronică, dobândite în condițiile prezentului cod, constituie mijloace de probă dacă ele conțin date sau indici temeinici privind pregătirea sau săvârșirea unei

infrafracțiuni și dacă conținutul lor contribuie la aflarea adevărului în cauza respectivă.”

ÎN DREPT

A. Argumentele autorului excepțiilor de neconstituționalitate

14. În sesizarea nr.195g/2019, autorul menționează că prevederile contestate nu sunt clare și că acestea încalcă dreptul de acces liber la justiție.

15. Potrivit autorului excepției de neconstituționalitate, din cauză că la materialele dosarului se anexează copia înregistrărilor video sau audio ca mijloace de probă, și nu originalul, partea apărării s-ar afla în imposibilitatea de a verifica sau de a contesta autenticitatea acestor înregistrări.

16. În sesizarea nr.202g/2019, autorul menționează, de asemenea, că anexarea la materialele dosarului doar a copiei înregistrărilor video îngrădește accesul liber la justiție.

17. În ambele sesizări, autorul pretinde că prevederile contestate contravin articolelor 1, 4, 7, 20, 21, 23, 26 și 54 din [Constituție](#).

B. Aprecierea Curții

18. Examinând admisibilitatea sesizărilor privind excepția de neconstituționalitate, Curtea constată următoarele.

19. În conformitate cu articolul 135 alin.(1) lit.a) din [Constituție](#), controlul constituționalității legilor, în prezenta cauză a Codului de procedură penală, ține de competența Curții Constituționale.

20. Curtea observă că excepția de neconstituționalitate a fost ridicată de dl avocat Corneliu Chisilița, în dosarele nr.1-1523/19 și nr.1-164/19, pendinte la Judecătoria Chișinău, sediul Buiucani, și, respectiv, Judecătoria Anenii Noi, sediul central. Astfel, excepția este formulată de un subiect abilitat cu acest drept, în baza articolului 135 alin.(1) literele a) și g) din [Constituție](#), așa cum a fost interpretat acesta prin [Hotărârea nr.2 din 9 februarie 2016](#).

21. Curtea constată că atât în sesizarea nr.195g/2019, cât și în sesizarea nr.202g/2019 autorul contestă articolele 93 alin.(2) pct.6), 8) și 164 din Codul de procedură penală. Articolul 93 din Codul de procedură penală prevede la alin.(2) pct.6) că se admit în calitate de probe în procesul penal elementele de fapt constatate prin intermediul înregistrărilor audio sau video, precum și fotografiile. Pct.8) se referă la actele procedurale în care se consemnează rezultatele măsurilor speciale de investigații și anexele la acestea, inclusiv stenograma, fotografiile, înregistrările și altele. Articolul 164 se referă la înregistrările audio sau video, fotografiile și la alte forme de purtători de informație, care constituie mijloace de probă.

22. Curtea observă că, deși autorul susține că dispozițiile contestate sunt contrare articolelor 1, 4, 7, 20, 21, 23, 26 și 54 din [Constituție](#), argumentele prezentate în motivarea sesizărilor se referă doar la încălcarea accesului liber la justiție (articolul 20) și la nerespectarea cerințelor previzibilității și clarității legii (articolul 23).

23. Cu privire la pretinsa încălcare a accesului liber la justiție, Curtea menționează că dispozițiile contestate le asigură părților dreptul la un proces echitabil în componenta sa privind contradictorialitatea și egalitatea armelor, fiind deopotrivă clare și previzibile.

24. Astfel, cu referire la argumentele autorului excepției că, potrivit prevederilor contestate, la materialele dosarului se anexează copia înregistrărilor video sau audio, iar partea apărării se află în imposibilitatea de a verifica sau contesta autenticitatea acestor înregistrări, Curtea reține că prin reglementarea în detaliu a justificării emiterii autorizației, a condițiilor și a modalităților de efectuare a înregistrărilor, a consemnării și certificării autenticității convorbirilor înregistrate, a redării integrale a acestora, a definirii persoanelor care sunt supuse interceptării se garantează dreptul la un proces echitabil (articolele 132⁸ -132¹⁰ din Codul de procedură penală). Mai mult, Curtea relevă că mijloacele de probă dobândite pot fi verificate prin constatare tehnico-științifică sau, după caz, prin expertiză judiciară dispusă de către instanța de judecată la cererea părților sau din oficiu (articolul 132¹¹ din Codul de procedură penală). De asemenea, Curtea menționează că probele trebuie să fie dobândite în conformitate cu prevederile Codului de procedură penală.

25. Prin urmare, Curtea reține că eventuala nerespectare a acestor reglementări, precum și modalitatea prezentării probelor nu constituie o problemă de constituționalitate, ci de aplicare a legii.

26. Astfel, Curtea notează că, de fapt, argumentele autorului excepției se referă la aspecte ce țin de interpretarea și aplicarea legii, problemă a cărei soluționare nu ține de competența Curții Constituționale (a se vedea, *mutatis mutandis*, [DCC nr.91 din 19 septembrie 2019](#), §19; [DCC nr.106 din 7 octombrie 2019](#), §25; [DCC nr.130 din 2 decembrie 2019](#), §22; [DCC nr.131 din 5 decembrie 2019](#), §32).

27. Prin urmare, în baza celor menționate supra, Curtea constată că sesizările sunt inadmisibile și nu pot fi acceptate pentru examinare în fond.

Din aceste motive, în baza articolului 26 din [Legea cu privire la Curtea Constituțională](#) și a articolelor 61 alin.(3) și 64 din [Codul jurisdicției constituționale](#), Curtea Constituțională

DECIDE:

1. *Se declară inadmisibile* sesizările privind excepția de neconstituționalitate a articolelor 93 alin.(2) pct.6, 8 și 164 din Codul de procedură penală, ridicată de către dl avocat Corneliu Chisilița, în dosarele nr.1-1523/19 și nr.1-164/19, pendinte la Judecătoria Chișinău, sediul Buiucani, și Judecătoria Anenii Noi, sediul central.

2. Prezenta decizie este definitivă, nu poate fi supusă niciunei căi de atac, intră în vigoare la data adoptării și se publică în Monitorul Oficial al Republicii Moldova.

PREȘEDINTE

Vladimir ȚURCAN

Nr.1. Chișinău, 16 ianuarie 2020.